

نقش توسعه برنامه های فرهنگی-اجتماعی دانشگاه پیام نور بر نشاط اجتماعی دانشجویان در سال ۱۳۹۵

محسن علایی بوسجین^۱، حسین بشیری گیوی^۲

چکیده

نشاط (شاد کامی) یکی از خلقیات اساسی در زندگی فرد است و نقش مهمی در چارچوب حیات روانی و اجتماعی او بازی می کند. نشاط عبارت از چگونگی داوری فرد درباره نحوه گذران زندگی است، این نوع داوری فرد درباره نحوه گذران زندگی است. این نوع داوری متأثر از ادراکات شخصی فرد و تجربه احساسات و عواطف مثبت است که بر سبک تبیین، قضاوت و تصمیم گیری او اثر می گذارد که در این تحقیق که به روش پیمایش با ابزار پرسشنامه صورت گرفت، تأثیر متغیرهای مستقل جنسیت، تأهل، سن، توسعه فرهنگی - اجتماعی پیام نور اردبیل، پایگاه اجتماعی بر متغیر وابسته نشاط اجتماعی در جامعه دانشجویان بررسی شد و در این میان سن، جنسیت، پایگاه اقتصادی - اجتماعی، عملکرد فرهنگی، عملکرد اجتماعی از شدت رابطه مستقیم بالایی با نشاط اجتماعی دانشجویان داشت. هم چنین تأهل نیز دارای عدم رابطه معنی دار با متغیر نشاط اجتماعی دانشجویان داشت و با توجه به آزمون رگرسیون ضریب تعیین رگرسیون برابر $R^2=0/344$ می باشد، یعنی می توان با میزان $0/344$ به پیش بینی و همچنین تبیین متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل پرداخت.

واژگان کلیدی: توسعه فرهنگی، عملکرد اجتماعی، دانشگاه پیام نور، نشاط اجتماعی.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۶/۰۲/۲۶

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۸/۳۰

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

^۲ دانشجوی دکتری جامعه شناسی سیاسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران (نویسنده مسئول) (Email: guivi.hb@gmail.com)

مقدمه

انسان موجودی هدفمند و جویای نشاط (شادکامی)، خوشبختی و سعادت می‌باشد و تا زمانی که به آنچه می‌خواهد دست نیابد احساس نشاط، خوشبختی و سعادت نمی‌کند. شاید به جرأت بتوان گفت همه تلاش هر انسان در جهت یافتن شادی، نشاط و خوشبختی در آینده است. در واقع می‌توان گفت احساس نشاط یکی از مهمترین پشتوانه‌های ما برای مقابله با مشکلات است همه با مسایل روبرو می‌شوند، مسئولیت‌های جدید بپذیرند و خود را با تغییرات سازگار کنند. این شرایط حتی شخصیت‌های قوی را تحت فشار قرار می‌دهد. توانایی در کسب نشاط به انسان استقامت می‌دهد تا از عهده مشکلات برآید. نشاط واقعی به این بستگی دارد که انسان نیازهای درونی و پنهانی خود را از طریق چه جامعه و هنجارهای معمول آن را قبول دارد، برآورد. در این راستا می‌توان گفت احساس نشاط (مثل رضایت) به آن حالت موجود زنده گفته می‌شود که تمایلات حرکت وی به هدف خود رسیده‌اند، یا برنامه‌ریزی فرد به‌ثمر رسیده و یا در حال رسیدن به نتیجه می‌باشد. به‌صورت دقیق‌تر می‌توان گفت: نشاط واقعی احساسی خاص است که شخص به هنگام رسیدن به آرزوهایش پیدا می‌کند. اما باید یادآور شد که احساس نشاط به متغیرهای متفاوت اجتماعی و فردی بستگی دارد که از یک سو این نیازها به حکومت و از سوی دیگر به جامعه و نظام ارزشی و در نهایت خود شخص برمی‌گردد. جامعه از سویی به‌وجود آورنده شرایطی است که می‌تواند فرد را به‌سوی تحقق اهداف و آرزوهای فردی سوق دهد و از سوی دیگر زمینه‌ساز تحقق فضایی است که فرد می‌تواند به کنش متقابل و ارتباط با دانشجویان که باعث ایجاد آرامش، امنیت و اطمینان خاطر وی برای یک زندگی مناسب باشند، مبادرت ورزد. نشاط در زندگی، ترکیبی است از شرایط فردی و اجتماعی و در واقع خود نشانه‌ای از نگرش‌های مثبت نسبت به جهان و محیطی که فرد را فرا گرفته و در آن زندگی می‌کند. نشاط در زندگی، احساس خوشبختی، اعتماد متقابل و احساس تعهد و موارد مشابه همه در یک دسته فرهنگی قرار دارند و نشانه نگرش فرد به خود و جهان پیرامونی است. سطح پایین نشاط اجتماعی به گرایش‌های منفی نسبت به جامعه مربوط می‌شود. شاید دلیل عمده این شرایط، وضعیتی است که جامعه از جهت تحقق اهداف و ایجاد امنیت ناشی از تحقق آن برای فرد در پی می‌آورد. احساس امنیت ناشی از ارضای نیازها و تحقق اهداف، از جمله عواملی اساسی است که نشاط در زندگی را در بین افراد جامعه گسترش می‌دهد (ازکمپ، ۱۳۷۳).

دانشگاه از جمله نهادهای آموزشی است که مستقیماً با زندگی شهروندان ارتباط دارد و این ارتباط در تمامی ابعاد از جمله برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی با دانشجویان در ارتباط است و این ارتباط می‌تواند در زندگی دانشجویان نقش اساسی داشته باشد. عملکرد فرهنگی، اجتماعی دانشگاه پیام نور به‌نظر می‌رسد نقش زیربنایی در نشاط اجتماعی دانشجویان داشته باشد. دانشگاه با عملکرد مثبت و تأثیرگذار خود میزان مشارکت اجتماعی دانشجویان را افزایش می‌دهد و اگر دانشجویان خود را عضو رسمی دانشگاه بدانند هم در توسعه پایدار مشارکت می‌کنند و با این مشارکت میزان نشاط اجتماعی در بین دانشجویان افزایش پیدا می‌کند. در هر روی در این تحقیق برآنیم تا بررسی کنیم توسعه برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی دانشگاه پیام نور اردبیل تاچه اندازه با میزان نشاط اجتماعی دانشجویان رابطه دارد؟

ملاحظات نظری

نظریه بری ریچاردز در مورد نشاط: بری ریچاردز بحثی دارد درباره «نظم و تربیت و نشاط» به نظر او نظم و تربیتی که در رفتارهای اجتماعی توده‌هاست خودبه‌خود موجب نشاط می‌گردد و همین نشاط است که افراد فرهیخته و فرادست را وامی‌دارد تا گاهی خود را در دل این رفتارها بگنجانند و به آرامش و نشاط حاصل از این پیوست دست یابند. این نظم خودجوش و پایدار که حاصل روابط متقابل افراد است نظم‌ی الزام‌آورتر و نیرومندتر از اراده و عقل تک‌تک کسانی که آن را بوجود آورده‌اند است. این فعالیت‌های منظم اگر چه حاصل عقل‌ها و اراده‌های فردی است اما همین عقل فردی در ارتباط متقابل تبدیل به عقل جمعی می‌شود که مقتضیات و پی‌آمدهای خالص خودش را دارد. نمونه‌های این نظم و ترتیب را می‌توان در تبعیت از قانون، پذیرش حق و حقوق خود و دیگری و... مشاهده کرد. وقتی فرد برای کسب حق و آزادی خود ملزم به رعایت حق و آزادی دیگران شود، نفس این التزام متقابل موجب

یک نظم و ترتیب عمومی است. این نظم تخطی ناپذیر یا کمتر تخطی پذیر به نشاط عمومی می انجامد. این نشاط و لذت ناشی از کامیابی نسبی امیال و خواسته هاست (صفی خواه، ۱۳۸۹).

مقبولیت (مورد تأیید واقع شدن) و احساس نشاط و شادی: تمایل داشتن به تأیید شدن چیز خوبی است، چون در صورت تأمین نشدن آن فقط دلسرد می شویم. ولی وقتی یک تمایل یا آرزو به توقع یا نیاز تبدیل می شود، حاصل آن اضطراب، افسردگی، و عصبانیت است. توقع تأیید و نیاز به تأیید ریشه اصلی کم رویی است. شما معمولاً برای آن که می ترسید مبادا دیگران در مورد شما خوب فکر نکنند. طبق خواسته ای خودتان عمل نمی کنید. سپس بی توجهی دیگران را مدرکی برای بی ارزش بودنشان در نظر می گیرید. اما بهتر است خودتان باشید و سعی نکنید خودتان را ثابت کنید (آلیس وبکر، ۱۳۸۳).

نظریه ارزش منزلت نیز به بررسی عوامل تأثیرگذار بر میزان احساس نشاط و رضایت از زندگی می پردازد. این نظریه، سطوح داده ها را به اندازه سطوح پاداش ها مورد توجه قرار می دهد. بر اساس نظریه ارزش منزلت، هر فرد دوست دارد با توجه به موقعیت خود (که شامل سطح تحصیلات، زحمت و تلاش، امکانات و . . . می گردد) منزلت و جایگاه مناسب در جامعه، محل کار و خانواده داشته باشد. اگر فرد چنین شرایطی را دارا باشد، احساس نشاط و رضایت از زندگی خواهد داشت و در غیر این صورت احساس کسالت، ناامیدی و نارضایتی می کند (شالی، ۱۳۸۸).

چون اکثر اعضای گروه های هم سال اکثراً به موفقیت های اجتماعی و هویت فردی دست می یابند و مورد پذیرش این گروه ها واقع می شوند، اکثر نوجوانان و جوانان برای این موضوع اهمیت حیاتی قائلند. بزرگسالان قاعدتاً از محدودیت توانایی انجام کار و میزان مقبولیت اجتماعی خود آگاهند ولی نوجوانان نسبت به هویت خود اطلاع و اطمینان کمتری دارند بنابراین مایل نیستند که مقام و موقعیت خود را که مورد قبول گروه های هم سال قرار گرفته از روی اشتباه به خطر اندازند. از این رو فشارهای وارده از سوی همگنان را می پذیرند (کالبش، ۱۳۸۳).

همه افراد علی القاعده برای ورود به میدان های دوستی صمیمانه صاحب استعدادند ارزش دوستی برای عموم وسیعاً قابل تشخیص است و بسیاری از دانشجویان گزارش می دهند که تعداد دوستان صمیمی و نزدیک آنان کمتر از تعداد آشنایان آنها هستند. هرچند دوستی ها عمیق و صمیمانه قابل حصولند ولی از دست دادن دوستان نیز وجود دارد موقعی که انسانی را دوست دارید به او اطمینان کرده و به طرق مختلف به وی وابستگی پیدا می کنید. چنانچه دوستان رفتار شما را تأیید نکند بیش از حد معمول بیقرار می شوید، اگر به شما اعتنا نکند از او دوری می جوئید و فکری می کنید رفتار او نسبت به شما از روی ریا بوده و سپس احساس رفتار بی انصافانه ای از سوی او دارید.

همچنین پیوند اجتماعی روابط انسانی خاص چون عشق یا دوستی و محبت را تحت پوشش قرار می دهید که هرچند اساس رابطه اجتماعی هستند لیکن توسط هیچ رشته خاصی مورد بررسی قرار نگرفته است. حال آنکه روابط خانوادگی برعکس آن بوده چون هم از لحاظ روان شناسی و هم اجتماعی مورد تحقیق قرار گرفته است. بر پایه این پیوندهای اجتماعی اساس، اشکال جمعی تری از روابط در نظر گرفته می شوند، مانند معاشرتی بودن و جامعه پذیری (قابلیت برقراری ارتباط و گذشت مسانحه نسبت به دیگران) همبستگی (قابلیت همکاری با دیگران) یا سوسیالیته (توانایی ایجاد یک مجمع و گروه با دیگران یا اجتماعی شدن) و آنچه امکان توصیف و مقایسه توان و پویایی افراد را در مکانیسم های کلی تر سازمان ها می دهد (زیبرا، ۱۳۸۵).

انسان باید با سایرین ارتباط برقرار کند، ولی اگر این رابطه به صورت وابستگی یا تمکین باشد سبب از دست رفتن استقلال و شخصیت فردی خواهد شد. در این شکل رابطه شخص ضعیف است رنج می برد، به صورت دشمن درآمده و یا بی عاطفه و خون سرد می شود. اما اگر رابطه به صورت عشق ورزی داشته باشد انسان درحالی که خود را با دیگران حس می کند شخصیت فردی خویش را نیز محفوظ می دارد (فروم، ۱۳۸۶).

یک‌سری استانداردهایی در خصوص شادی و نشاط مورد توافق همگان قرار گرفته است. چهره گشاده، وجود لبخند بر لبان، لباس مناسب و ... ملاک شادابی شناخته می‌شود. حال اگر این شادی و نشاط پایدار و ریشه‌دار باشد، نتایج زیادی برای فرد شاداب در پی خواهد داشت. بزرگ‌ترین نتیجه‌ای که جوان شاد بدست خواهد آورد، موفقیت او در امور مختلف زندگی است. پیامد دوم این شادی و نشاط افزایش ارتباطات اجتماعی مناسب است (گلزاری، ۱۳۸۸).

الیزابت هاریک، معتقد است شادکامی مثلی است با سه عامل محبوبیت، مقبولیت و موفقیت، یعنی انسان شاد انسانی است که اولاً روحش پر از دوستی با دیگران باشد. مطمئن باشد که دیگران دوستش دارند و او نیز به دیگران علاقه‌مند است. از طرف دیگر انسان برای شاد بودنش باید مقبولیت نیز داشته باشد و این مقبولیت چیزی غیر از محبوبیت است، مقبولیت بیش‌تر در ارتباط اجتماعی و در پذیرفتن مشارکت‌های اجتماعی مطرح می‌شود بعد دیگر هم موفقیت در کار است. در مجموع این سه عنصر، شادکامی به همراه می‌آورند. و در عین حال، خود این عوامل نیز بر یکدیگر اثر می‌گذارند (الیس و بکر، ۱۳۸۳).

موانع اصلی بر سر راه شادی از دید آلبرت آلیس و بکر: موانع اصلی موجود بر سر راه تقریباً تمام شادی‌ها و سلامت هیجانی عبارتند از نیازها، توقعات، دستورها، اصرارها و عقاید مطلق. فلاسفه غربی مثل زنو، اپیکتوس، مارکوس اورلیوس و سایر رواقیون و متفکران شرقی مثل بودا هزاران سال قبل به این موضوع پی برده بودند. فلاسفه جدید مثل باروخ اسپینوزا، جان دیویی، برتراند راسل نیز به صحت این تعلیم باستانی رسیده بودند، و درمانگرانی مثل آلفرد آدلر، پارل دیووا، الکساندر هرزبرگ و جورج کلی، که خیلی صریح به علل فلسفی اختلالات پی برده بودند و برای کنار آمدن با مشکلات هیجانی توصیه‌ها و راه‌های عملی ابداع کرده بودند (آلیس و بکر، ۱۳۸۳).

چارچوب نظری

کی از نیازهای بشر، نیاز به شادمانی و ابراز شادی است. شادی می‌تواند با لذت بردن، رضایتمندی از مقتضیات نوع زندگی جمعی یا فردی از جمله زندگی کاری، تحصیلی، فراغتی و ... نداشتن احساس منفی نظیر استرس، افسردگی و ... متبلور شود. شادمانی تنها یک موضوع فردی و روانی نبوده بلکه عملی است که از تاثیر و تاثر متقابل با جامعه تولید می‌شود. به تعبیر دیگر از کنش متقابل انسانها در فرایند داد و ستدهای اجتماعی در جامعه حاصل می‌شود. بنابراین عوامل مختلفی در قالب شبکه در تولید و افزایش و کاهش آن نقش دارند (فتحی، ۱۳۹۴).

نشاط (شادکامی) یکی از خلقیات اساسی در زندگی فرد است و نقش مهمی در چارچوب حیات روانی و اجتماعی او بازی می‌کند. نشاط عبارت از چگونگی داوری فرد درباره نحوه گذران زندگی است، این نوع داوری فرد در باره نحوه گذران زندگی است. این نوع داوری متأثر از ادراکات شخصی فرد و تجربه احساسات و عواطف مثبت است که بر سبک تبیین، قضاوت و تصمیم‌گیری او اثر می‌گذارد (آرام، ۱۳۸۹). عواملی که نشاط را به وجود می‌آورند شامل احساس رضایتمندی از زندگی و فقدان عواطف منفی همچون افسردگی و لذت‌بردن از وقایع می‌باشد و یکی از علل تأثیرگذار در برقراری اصول بهداشت روانی و خوشبختی است و بر فضای شناختی و رشد آن اثر می‌گذارد. نشاط یکی از ابعاد اصلی تجربه بوده و معمولاً در پی ایجاد پاسخ‌های مطلوب است که کارکرد مناسبی به‌جای می‌گذارند در بررسی تمایلات اجتماعی مردم آمده است که ثروت و پول می‌تواند مشکلات مردم را حل کند و تولید نشاط نماید اما یافته‌ای دیگر نیز به دست آمده که نشان می‌دهد افرادی که تصور می‌کنند ثروت مهم است و موفقیتشان را با آن ارزیابی می‌کنند کمتر شاد هستند و حتی با داشتن ثروت مایوس می‌باشند. همچنین در یافته‌های دیگر، روشن شده که سروصداهای لذت‌بخش و رویدادهای هیجان‌آور اجتماعی قادر است، ایجاد خوشحالی کند و در سطح اختصاصی‌تر کار کردن و یا وجود آرامش و انجام فعالیت‌های انفرادی همچون ازدواج، ورزش، مطالعه ممکن است احساس نشاط به وجود آورد. حتی می‌تواند به نقش مذهب در ایجاد نشاط اشاره نمود. بنابراین مهارت یافتن در استفاده از امکانات مناسب و شادکام‌کننده و دوری از موانعی که بر سد راه آن است توصیه

جدی و جهانی است، زیرا نشاط علاوه بر آن که خود یک نتیجه است استعداد ایجاد می کند که بارآورنده سایر نتایج مثبت است (لهستانی زاده، ۱۳۸۲).

عوامل مهمی مانند صفات شخصیتی، مؤلفه های شناختی، گرایش های اعتقادی و محیطی، تربیتی، جمعیتی، زمینه ساز نشاط به شمار می روند. بررسی های بسیاری همبستگی ویژگی های وراثتی، صفات شخصیتی، شناختی و مذهبی بانشاط را گزارش کرده اند. مارنهام و چنگک، در تحقیقات خود پی برده اند که برون گرایی بانشاط همبستگی مثبت و روان نژندی با آن همبستگی منفی دارد. سایر مطالعات نیز این موضوع را محقق ساخته اند. بررسی مجموعه این گونه تحقیقات، بر روابط زمینه ای ژنتیکی و صفات شخصیتی در نشاط تأکید می کند. عوامل جامعه شناختی نیز نقش مؤثری در ایجاد نشاط ایفا می نمایند. این عوامل و عوامل دیگری مانند، امید به آینده، مقبولیت (مورد تأیید شدن)، ارضاء نیازها، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، همگی در مبانی نظری، مورد بحث قرار گرفته اند، که در اینجا هم به صورت مختصر اشاره می شود. یکی از زمینه های اصلی و مهم در بوجود آمدن احساس نشاط و شادی، وجود امید نسبت به خود، زندگی و آینده است (ایزوا، ۲۰۰۴).

فرضیه ها

- بین میزان سن و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.
- میزان نشاط اجتماعی در بین دختران و پسران دانشجویان پیام نور تفاوت معنی داری وجود دارد.
- میزان نشاط اجتماعی در بین دو گروه مجردین و متأهلین دانشجویان پیام نور تفاوت معنی داری وجود دارد.
- بین پایگاه اجتماعی و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین توسعه فرهنگی دانشگاه و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.
- بین توسعه اجتماعی دانشگاه و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.

روش شناسی

این تحقیق به روش پیمایش و با ابزار پرسشنامه انجام پذیرفته است. در این تحقیق از روش نمونه گیری خوشه ای طبقه ای با حجم نامتناسب استفاده شده است. واحد تحلیل در این تحقیق فرد آماری می باشد.

جدول (۱): ضریب آلفای گویه های مربوط به هر یک از متغیرها

گویه ها	نشاط اجتماعی (متغیر وابسته)	عملکرد فرهنگی و اجتماعی
ضریب آلفای کرونباخ	۰/۷۱	۰/۸۵

برای پایایی^۱ متغیرها از روش پایداری درونی (ضریب آلفا) استفاده شد، یعنی با بررسی ضریب آلفای گویه های مربوط به هر یک از متغیرها و محاسبه ی ضریب آلفای نسبتاً بالای آن ها انسجام درونی بالای گویه ها را تأیید می کند.

یافته ها

یافته های توصیفی

جدول (۲): جنسیت

ارزش	فراوانی	درصد	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
زن	۱۱۴	۴۶/۷	۴۶/۷	۴۶/۷
مرد	۱۳۰	۵۳/۳	۵۳/۳	۱۰۰/۰
جمع	۲۴۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

این سؤال در سطح اسمی طرح شده و شاخص گرایش مرکزی مد = ۲ می باشد و همچنین ۱۳۰ نفر در حدود ۵۳/۳ درصد از حجم نمونه به گزینه دو (مردان) می باشد و هم چنین ۱۱۴ نفر در حدود ۴۶/۷ درصد از حجم نمونه مربوط به گزینه یک (زنان) می باشد.

جدول (۳): میزان تحصیلات پدران پاسخگویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
بی سواد	۴۵	۱۸/۴	۱۸/۴	۱۸/۴
ابتدایی	۹۷	۳۹/۸	۳۹/۸	۵۸/۴
راهنمایی	۳۵	۱۴/۳	۱۴/۳	۷۲/۸
دیپلم	۴۶	۱۸/۹	۱۸/۹	۹۱/۸
لیسانس و بالاتر	۲۰	۸/۲	۸/۲	۱۰۰/۰
جمع	۲۴۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

این سؤال در سطح ترتیبی طرح شده و شاخص گرایش مرکزی میانه = ۲ می باشد و هم چنین ۹۷ نفر در حدود ۳۹/۹ درصد از حجم نمونه به گزینه دو (تحصیلات ابتدایی) جواب داده اند که بیشترین میزان حجم نمونه است و ۲۰ نفر در حدود ۸/۲ درصد از حجم نمونه به گزینه پنجم (تحصیلات لیسانس و بالاتر) جواب داده اند که کمترین میزان حجم نمونه می باشد.

جدول (۴): چگونگی واکنش نسبت به بزرگداشت اندیشمندان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
کاملاً موافقم	۸	۳/۳	۳/۳	۳/۳
موافقم	۱۵	۶/۱	۶/۱	۹/۴
بینابین	۳۸	۱۵/۶	۱۵/۶	۲۵/۰
مخالقم	۸۸	۳۶/۱	۳۶/۱	۶۱/۱
کاملاً مخالفم	۹۵	۳۸/۹	۳۸/۹	۱۰۰/۰
جمع	۲۴۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

این سؤال در سطح ترتیبی طرح شده و شاخص گرایش مرکزی میانه = ۴ می باشد و هم چنین ۹۵ نفر در حدود ۳۸/۹ درصد از حجم نمونه به گزینه پنجم (کاملاً موافقم) جواب داده اند که بیشترین میزان حجم نمونه است و ۸ نفر در حدود ۳/۳ درصد از حجم نمونه به گزینه اول (کاملاً مخالفم) جواب داده اند که کمترین میزان حجم نمونه می باشد.

جدول (۵): چگونگی واکنش به شرکت در سخنرانی روشنفکران

ارزش	فراوانی	درصد	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
کاملاً موافقم	۱۷	۷/۰	۷/۰	۷/۰
موافقم	۲۳	۹/۴	۹/۴	۱۶/۴
بینابین	۵۳	۲۱/۷	۲۱/۷	۳۸/۱
مخالقم	۸۱	۳۳/۲	۳۳/۲	۷۱/۳
کاملاً مخالفم	۷۰	۲۸/۷	۲۸/۷	۱۰۰/۰
جمع	۲۴۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

این سؤال در سطح ترتیبی طرح شده و شاخص گرایش مرکزی میانه = ۴ می باشد و هم چنین ۸۱ نفر در حدود ۳۳/۲ درصد از حجم نمونه به گزینه چهارم (موافقم) جواب داده اند که بیشترین میزان حجم نمونه است و ۱۷ نفر در حدود ۷ درصد از حجم نمونه به گزینه اول (کاملاً مخالفم) جواب داده اند که کمترین میزان حجم نمونه می باشد.

جدول (۶): چگونگی واکنش به رفتارهای نابهنجار دانشجویان

ارزش	فراوانی	درصد	درصد فراوانی	درصد فراوانی تجمعی
کاملاً موافقم	۱۰	۴/۱	۴/۱	۴/۱
موافقم	۲۸	۱۱/۵	۱۱/۵	۱۵/۶
بینابین	۳۸	۱۵/۶	۱۵/۶	۳۱/۱
مخالقم	۸۳	۳۴/۸	۳۴/۸	۶۵/۲

کاملاً مخالفم	۸۵	۳۴٫۸	۳۴٫۸	۱۰۰/۰
جمع	۲۴۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳۴٫۸

این سؤال در سطح ترتیبی طرح شده و شاخص گرایش مرکزی میانه = ۴ می باشد و هم چنین ۸۵ نفر در حدود ۳۴/۸ درصد از حجم نمونه به گزینه پنجم (کاملاً موافقم) جواب داده اند که بیشترین میزان حجم نمونه است و ۱۰ نفر در حدود ۴/۱ درصد از حجم نمونه به گزینه اول (کاملاً مخالفم) جواب داده اند که کمترین میزان حجم نمونه می باشد.

یافته های استنباطی

- فرضیه ۱: بین میزان سن و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۲): آزمون پیرسون

سن	نشاط اجتماعی	
۰/۱۸۸**	۱	همبستگی پیرسون
۰/۰۰۳	۰	Sig سطح معنی داری
۲۴۴	۲۴۴	جمع کل

با توجه به اینکه متغیر وابسته (نشاط اجتماعی) و متغیر مستقل (سن) هر دو فاصله ای - فاصله ای است از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است این آزمون در فاصله اطمینان ۹۹٪ سنجش شده است سطح معنی داری برابر $Sig=0/003$ است که نشان دهنده رابطه معنی داری بین نشاط اجتماعی و سن می باشد و همچنین میزان همبستگی پیرسون برابر $0/188$ است که نشان دهنده شدت رابطه متوسط و مستقیم بین متغیرهاست در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می شود.

- فرضیه ۲: میزان نشاط اجتماعی در بین دختران و پسران دانشجویان پیام نور تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول (۳): آزمون گروهی نشاط اجتماعی دختران و پسران

جنسیت	تعداد افراد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای معیار میانگین
زن	۱۱۴	۳۸/۴۱۲۳	۵/۰۰۵۸۶	۰/۴۶۸۸۴
مرد	۱۲۹	۳۹/۷۹۰۷	۵/۶۴۲۵۸	۰/۴۹۶۸۰

جدول (۴): آزمون t مستقل

t مستقل				آزمون لیون		
میانگین	Sig سطح معنی داری	df درجه آزادی	t	Sig سطح معنی داری	F	
-۰/۳۷۸۴۲	۰/۰۴۶	۲۴۱	-۲/۰۰۳	۰/۷۱۴	۰/۱۳۴	واریانس بین دو گروه
-۰/۳۷۸۴۲	۰/۰۴۵	۲۴۰/۹۹۵	-۲/۰۱۸			واریانس درون دو گروه

با توجه به آزمون لیون سطح معنی داری برابر $Sig=0/714$ است به عبارت دیگر واریانس بین دو گروه برابر است و با توجه به نتایج آزمون t مستقل در فاصله اطمینان ۹۵٪ سطح معنی داری برابر $Sig=0/046$ که نشان دهنده تفاوت معنی داری بین دو گروه جنسیت است و همچنین t بدست آمده برابر $t=-2/003$ با درجه آزادی $df=241$ یعنی میانگین نشاط اجتماعی دختران با میانگین نشاط اجتماعی پسران تفاوت معناداری دارد بنابراین فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می شود.

- فرضیه ۳: میزان نشاط اجتماعی در بین دو گروه مجردین و متأهلین دانشجویان پیام نور تفاوت معنی داری وجود دارد.

جدول (۵): آزمون گروهی نشاط اجتماعی مجردین و متأهلین

جنسیت	تعداد افراد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای معیار میانگین
مجرد	۱۱۹	۳۸/۶۱	۵/۷۷۷	۰/۵۳۰
متأهل	۱۲۴	۳۹/۶۶	۴/۹۵۲	۰/۴۴۵

جدول (۶): آزمون مستقل

t مستقل			آزمون لیون		میانگین
Sig	df	t	Sig	F	
سطح معنی داری	درجه آزادی		سطح معنی داری		
۰/۱۲۷	۲۴۱	-۱۲/۵۳۲	۰/۳۲۹	۰/۹۵۶	وارینانس بین دو گروه
۰/۱۲۸	۲۳۲/۲۷۴	-۱/۵۲۷			وارینانس درون دو گروه

با توجه به آزمون لیون سطح معنی داری برابر $Sig=0/329$ است به عبارت دیگر واریانس بین دو گروه برابر است و با توجه به نتایج آزمون t مستقل در فاصله اطمینان ۹۵٪ سطح معنی داری برابر $Sig=0/127$ که نشان دهنده عدم تفاوت معنی داری بین دو گروه مجردین و متأهلین است. بنابراین فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می شود.

- فرضیه ۴: بین پایگاه اجتماعی و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۷): آزمون اسپیرمن

پایگاه اجتماعی	نشاط اجتماعی	
۰/۱۶۹**	۱	همبستگی پیرسون
۰/۰۰۹	۰	Sig سطح معنی داری
۲۴۴	۲۴۴	جمع کل

با توجه به اینکه متغیر وابسته (نشاط اجتماعی) و متغیر مستقل (پایگاه اجتماعی) هر دو ترتیبی - ترتیبی است از آزمون اسپیرمن استفاده شده است این آزمون در فاصله اطمینان ۹۹٪ سنجش شده است سطح معنی داری برابر $Sig = 0/009$ است که نشان دهنده رابطه معنی داری بین نشاط اجتماعی و پایگاه اجتماعی می باشد و همچنین میزان همبستگی پیرسون برابر ۰/۱۶۹ است که نشان دهنده شدت رابطه متوسط و مستقیم بین نشاط اجتماعی و پایگاه اجتماعی است یعنی هر چه پایگاه اجتماعی بالا می رود میزان نشاط اجتماعی افزایش می یابد در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می شود.

- فرضیه ۵: بین توسعه فرهنگی دانشگاه و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۸): آزمون پیرسون

عملکرد فرهنگی	نشاط اجتماعی	
۰/۰۴۱**	۱	همبستگی پیرسون
۰/۰۰۰	۰	Sig سطح معنی داری
۲۴۴	۲۴۴	جمع کل

با توجه به اینکه متغیر وابسته (نشاط اجتماعی) و متغیر مستقل (توسعه فرهنگی دانشگاه) هر دو فاصله ای - فاصله ای است از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است این آزمون در فاصله اطمینان ۹۹٪ سنجش شده است سطح معنی داری برابر $Sig=0/000$ است که نشان دهنده رابطه معنی داری بین نشاط اجتماعی و عملکرد فرهنگی دانشگاه می باشد و همچنین میزان همبستگی پیرسون برابر ۰/۰۴۱ است که نشان دهنده شدت رابطه بسیار ضعیف و مستقیم بین نشاط اجتماعی و توسعه فرهنگی دانشگاه است، در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می شود.

- فرضیه ۶: بین توسعه اجتماعی دانشگاه و میزان نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول (۹): آزمون پیرسون

عملکرد اجتماعی	نشاط اجتماعی	
۰/۲۶۷**	۱	همبستگی پیرسون
۰/۰۰۰	۰	Sig سطح معنی داری
۲۴۴	۲۴۴	جمع کل

با توجه به اینکه متغیر وابسته (نشاط اجتماعی) و متغیر مستقل (توسعه اجتماعی دانشگاه) هر دو فاصله‌ای - فاصله‌ای است از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است این آزمون در فاصله اطمینان ۹۹٪ سنجش شده است سطح معنی‌داری برابر $\text{Sig}=0/000$ است که نشان‌دهنده رابطه معنی‌داری بین نشاط اجتماعی و توسعه اجتماعی دانشگاه می‌باشد و همچنین میزان همبستگی پیرسون برابر $0/267$ است که نشان‌دهنده شدت رابطه متوسط و مستقیم بین نشاط اجتماعی و توسعه اجتماعی دانشگاه است، در نتیجه با توجه به اطلاعات جدول فرضیه H_0 ابطال و فرضیه H_1 تأیید می‌شود.

جدول (۱۰): آزمون رگرسیون

مدل	R	ضریب تعیین رگرسیون	ضریب تعیین تعدیل شده رگرسیون	Error
۱	۰/۵۸۶	۰/۳۴۴	۰/۳۲۳	۴/۴۷۰

با توجه به اطلاعات جدول ضریب تعیین رگرسیون برابر $R_2=0/344$ می‌باشد یعنی می‌توان با میزان $0/344$ به پیش‌بینی و همچنین تبیین متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل پرداخت.

جدول (۱۱): ANOVA

مدل	Sum of Squares	df	Mean Square	F	.Sig
رگرسیون	۲۳۷۴/۲۹۲	۷	۳۳۹/۱۸۵	۱۶/۹۷۳	۰/۰۰۰
جمع	۶۹۱۰/۶۶۴	۲۳۴	۱۹/۹۸۴		

با توجه به جدول ANOVA میزان f برابر است با $f=16/973$ و با توجه به سطح معنی‌داری $\text{Sig}=0/000$ نشان‌دهنده معنی‌داری متغیرهاست.

نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش حاکی از این است که توسعه فرهنگی دانشگاه از عوامل مهم و مؤثر بر نشاط اجتماعی دانشجویان پیام نور می‌باشد. با توجه به دیدگاه‌های پارسونز و چلبی در ایجاد نشاط اجتماعی که به سنت فرانسوی (زبان مشترک، تاریخ مشترک، فرهنگ مشترک، تقدیر مشترک) و ساختار اجتماعی می‌پردازند. و همچنین پارسونز در این بخش چهار نوع رابطه اشاره می‌کند، رابطه خویشاوندی، روابط جامعه‌ای یا شبه‌اجتماعی، روابط مذهبی و روابط فرهنگ تعلیمی اشاره می‌کند به وضوح دیدیم که اگر ارزش‌ها و شاخص‌های مادی و معنوی فرهنگ در جامعه‌ای از ثبات، اصالت و ساختار محکمی برخوردار باشد، می‌تواند مفهومی مؤثر بر نشاط اجتماعی باشد و در این پژوهش تئوری پارسونز نیز به اثبات رسیده و میزان همبستگی پیرسون برابر $0/041$ که نشانگر رابطه معنی‌داری و شدت بسیار ضعیف و مستقیم بین عملکرد فرهنگی دانشگاه و نشاط اجتماعی است. هر چه شاخص‌های فرهنگ در جامعه تقویت شود به همان میزان رابطه و شدت نشاط اجتماعی افزایش می‌یابد. با توجه به عملکرد ضعیف دانشگاه در حوزه فرهنگ با اینکه در تحقیقات پیشین عملکرد فرهنگی تأثیر مستقیم و شدت رابطه بسیاری با نشاط اجتماعی دارا بود ولی در این تحقیق این مفهوم بسیار ضعیف بود.

بین توسعه اجتماعی دانشگاه و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود داشت و شدت رابطه برابر $0/267$ می‌باشد که نشان‌دهنده شدت همبستگی متوسط بین متغیرهاست در حوزه اجتماعی نسبت به حوزه فرهنگی عملکرد دانشگاه بهتر بوده است. هر چه میزان توسعه اجتماعی دانشگاه بیشتر باشد به نسبت نشاط اجتماعی نیز افزایش می‌یابد. در دیدگاه‌های پارسونز هم خرده نظام اجتماعی می‌تواند در ارتباط با عملکرد نهادهای اجتماعی مؤثر باشد. همچنانکه در تحقیقات پیشین هم مشاهده شد که توسعه اجتماعی دانشگاه‌ها میزان نشاط اجتماعی را در جامعه افزایش می‌دهد توسعه اجتماعی دانشگاه پیام نور اردبیل نیز در این تحقیق بر میزان نشاط اجتماعی دانشجویان افزایش داده و هر چه میزان عملکرد اجتماعی دانشگاه گسترش یابد می‌تواند میزان نشاط اجتماعی را در جامعه افزایش دهد.

پایگاه اجتماعی نیز از جمله متغیرهایی است که با نشاط اجتماعی رابطه معنی داری داشت. میزان همبستگی پیرسون برابر ۰/۱۶۹ که نشان دهنده شدت رابطه متوسط و مستقیم بین متغیر پایگاه اجتماعی و نشاط اجتماعی است. یعنی هر چه پایگاه اجتماعی بالا رود، میزان نشاط اجتماعی افزایش می یابد. سن نیز رابطه معنی داری با نشاط اجتماعی دارد. میزان همبستگی پیرسون برابر ۰/۱۸۸ است که نشانگر شدت رابطه متوسط و مستقیم بین متغیر سن با نشاط اجتماعی است، هر چه سن افزایش یابد، میزان نشاط اجتماعی نیز افزایش می یابد. در نتیجه سالخوردگان و سالمندان نسبت به جوانان از نشاط برخوردارند. و این مسئله نشان می دهد که جوانان که باید شادتر و پرنشاط تر باشند متأسفانه از نشاط برخوردار نیستند. بین جنسیت و نشاط اجتماعی تفاوت معنی داری وجود دارد. با توجه به آزمون t مستقل میزان t برابر ۲/۰۰۳- است. یعنی بین میانگین نشاط اجتماعی زنان با میانگین نشاط اجتماعی مردان تفاوت معنی داری وجود دارد. بین تأهل و نشاط اجتماعی نیز تفاوت معنی داری مشاهده نشد، یعنی در بین میزان میانگین نشاط اجتماعی مجردین و متأهلین تفاوت معنی داری وجود ندارد.

منابع

۱. ازکمپ، استوارت (۱۳۷۰)، روان شناسی اجتماعی کاربردی، فرهاد ماهر، تهران: بی جا.
۲. ازکیا، زنجانی، میرزایی (۱۳۹۳) بررسی سطح توسعه اجتماعی در شهر تهران، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال ششم: شماره ۴
۳. آرام، هاشم و همکاران (۱۳۸۹) بررسی نشاط اجتماعی و عوامل موثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد واحد پارس آباد مغان سال تحصیلی ۹۰-۸۹، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، دوره ۲، شماره ۴
۴. ترنر، جانانان (۱۳۸۲)، ساخت نظریه جامعه شناختی، ترجمه: عبدالعلی لهستانی زاده، شیراز: انتشارات نوید.
۵. توسلی، غلامعباس (۱۳۸۱)، آینده بنیان گذاران جامعه شناسی، تهران: نشر قومس.
۶. توسلی، غلامعباس (۱۳۸۳) رسانه ملی و ارتقاء سرمایه اجتماعی جوانان، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال پنجم: شماره ۲
۷. جمعی از نویسندگان (۱۳۸۱)، تاریخ تفکر اجتماعی در اسلام، تهران: انتشارات سمت.
۸. چلبی، مسعود (۱۳۸۲)، جامعه شناسی نظم، تهران: نشر نی.
۹. چلبی، مسعود (۱۳۸۵)، تحلیل اجتماعی در فضای کنش، تهران: نشر نی.
۱۰. خادمیان، طلیعه (۱۳۸۷)، سبک زندگی و مصرف فرهنگی، تهران: جهان کتاب.
۱۱. خانزاده، ملتفت (۱۳۸۸)، مقیاس میزان شادزیستی دانشجویان پسر ورزشکار و غیرورزشکار، مجله علوم روان شناختی.
۱۲. دورکیم، امیل (۱۳۸۳)، قواعد روش جامعه شناسی، ترجمه: علی محمد کاردان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۱۳. رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۲)، کندو کاوها و پنداشت ها، تهران: شرکت سهامی انتشار.
۱۴. ریشه، گئی (۱۳۸۰)، تغییرات اجتماعی، ترجمه منصور وثوقی، تهران: نشر نی.
۱۵. فتحی، سروش، جعفروند، فرشاد (۱۳۹۴) تحلیلی بر رابطه سرمایه اجتماعی و شادی در زندگی دانشجویی (مورد مطالعه: دانشجویان واحد علوم و تحقیقات تهران)، دوره ۷، شماره ۳
۱۶. فتحی، نوبخت، کریمیان (۱۳۹۳) تاثیر شهرک های صنعتی بر توسعه اجتماعی اقتصادی در ایران، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال هفتم: شماره ۱
۱۷. ساروخانی، باقر (۱۳۸۰)، دایره المعارف علوم اجتماعی، تهران: انتشارات کیهان.
۱۸. سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس؛ حجازی، الهه (۱۳۸۱)، روش های تحقیق در علوم رفتاری، تهران: نشر آگاه.
۱۹. صفی خواه و یزدانی (۱۳۸۹)، بررسی رابطه شخصیت شادزیستی در دانشجویان، نشریه علوم روان شناختی.
۲۰. عبدی، رزینی، زارع (۱۳۸۸)، میزان احساس شادی توسط شهروندان تهران، مجله مرکز پژوهش های صداوسیما.
۲۱. عبدی، کاووسی (۱۳۹۳) طراحی و ارائه الگوی سنجش توسعه فرهنگی در کشور ایران با استفاده از نظریه داده بنیاد، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال هفتم: شماره ۱
۲۲. علیایی، محمد صادق (۱۳۹۳) تحلیلی بر رویکرد مشارکت اجتماعی روستائیان در برنامه های توسعه پایدار روستایی با تاکید بر جامعه روستایی ایران، فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال هفتم: شماره ۳

۲۵. کرمی، نوری؛ مکرری، یزدانی (۱۳۸۱)، مطالعه عوامل مؤثر به احساس شادی و بهزیستی در دانشجویان دانشگاه تهران، مجله روان‌شناسی و علوم تربیتی.

۲۶. میرکمالی (۱۳۸۰)، عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی شهر اصفهان، مجله علوم اجتماعی دانشگاه مشهد.

۲۷. مظفر (۱۳۷۲)، سنجش نشاط اجتماعی، مجله صداوسیما.

۲۸. وثوقی، منصور؛ نیک‌خلق، علی اکبر (۱۳۸۴)، مبانی جامعه‌شناسی، تهران: انتشارات بهینه.

29. Allred, K. D., & vinhoven T. W. (1993). The hardly personality: Cognative and physiological responses to evaluative threat.
30. Apinwall, L. Richter, L. and maierz, R (2002). Understanding how optimism works: an examination of optimism, adaptive moderation of belief and behavior. In E.
31. Argyle, M (2001). The psychology of happiness, London: Routledge.
32. Bengt Brudle (2007) Journal of happiness studies, Happiness and the good life introduction and conceptual framework, 8: 1-4.
33. <http://en.wikipedia.org/wiki/happiness>.
34. <http://www.Ostan-kz.gov.ir/newsdetail-1056-fa.html>.
35. Journal of Personality and Social Psychology, 56, 257 - 266.
36. Kar, I g (2004). Pessimism: Implication for Theory, Research and Practice (pp. 217-38). Washington, DC: APA.
37. Layard Richard (March 2003), Happiness: Has social science a clue?
38. London school of economics Richard A. Easterlin Source: Proceedings of the National Academy of Sciences of the United.
39. Myers, D. G (2000) Research based suggestions for a happier life.
40. Seligman, E. P (2003). Happiness: The three traditional theores.
41. States of America, Vol. 100, No. 19 (Sep. 16, 2003), pp. 11176-11183.
42. www.Aa-saeidi.com.
43. Www.Answers.Com/topic/joy.
44. www.Authentic.happiness.org.
45. Www.Econews.Ir/main1.Asp?a_id=5996.
46. www.Independent.Co.uk/business/comment.